

Eliška Nováková

Význam výstavy Forum '88. Možnosti umění v prostoru

Posudek oponenta bakalářské práce

Práce Elišky Novákové dobře zapadá do současných odborných zájmů o mediální problematiku a jmenovitě o historii výstav umění. Všestranně pojednává výstavu v areálu holešovické tržnice na podzim roku 1988 – výstavu, která patřila v mnoha směrech k mezníkům dění na tehdejší tuzemské kulturní scéně. Autorka s velkým přehledem a zasvěceně, a přitom s kritickou věcností hodnotí zmíněnou akci coby součást kulturního dění během vrcholící perestrojky.

Text je vhodně strukturovaný a přes množství informací i pojednávaných aspektů výstavy přehledný; navíc jej provází důkladná a precizně popsaná dokumentace. Autorka pracovala s obsáhlým souborem informací a stanovisek, což někdy může být vlastně nevýhodou, ale dokázala jej přiměřeně interpretovat a sestavit z nich přesvědčivý celek.

Koncepčně je pojednání o zmíněné výstavě založeno mj. v důrazu vyjádřeném už při názvu práce; tato práce se týká vztahu umění s prostorem. Je asi nesporné, že zmíněný vztah se netýkal jen prostoru ve fyzickém, nýbrž i v kulturně politickém slova smyslu. Proto se asi patří připomenout, že organizátoři, vystavující výtvarníci i podpora autentických autorit komentujících soudobou scénu umění v publikaci vydané k této výstavě mířila ke znovu-etablování pozic umění ve veřejném prostoru. S fyzickým prostorem sice předtím tvořivě zacházely i mimoměstské akce nebo pražské prezentace menšího formátu, ale díky Foru a jeho značné mediální odezvě či diskusi nad výstavou se tvorba okruhu výtvarníků určitým způsobem reprezentativního zejména dostala na oči kulturní veřejnosti. Význam akce tedy přesně odpovídá jejímu názvu. Forum určitě nebylo míněno jako salon; podle zjištění autorky práce výstava neměla ani jury ani kurátora. Nicméně by mne zajímalo, zda lze blíže vysledovat, koho a jakým způsobem iniciátoři akce přizvali k účasti a koho nikoli.

Autorka práce vidí hlavní zamýšlený smysl akce v mezigenerační konfrontaci, zdůrazňované jejími účastníky. Právě v zaměření na starší a střední generační vrstvu však spatřuje limity výstavy v tržnici, na pozadí ostatního dění probíhajícího koncem 80. let mimo institucionální struktury výtvarné scény.

Moje obecnější poznámka na okraj posuzované práce a jejího hodnocení významu výstavy v holešovické tržnici: zdá se mi, že prezentace starší vrstvy předních výtvarníků postižené vesměs normalizačními omezeními spolu se střední věkovou vrstvou na Foru byla sama o sobě velmi významná, a to i navzdory absenci nejaktuálnějších tendencí. Vždyť k dynamice výtvarné scény během rozvratu normalizačního režimu a před jeho pádem přispěla právě dosavadní mnohaletá součinnost obou těchto vrstev výtvarníků a sotva ji tedy lze hodnotit jen v optice úzce chápané aktuálnosti jazyka výtvarného díla.

Mnohohrstevnou a komplexní problematiku výstavy a kontextu dění kolem ní shrnuje patřičně obsáhlý závěr práce, navíc odkazující na důkladnou informaci k Foru '88 umístěnou na internetu.

Podle mého názoru práce Elišky Novákové v mnoha směrech přesahuje standard bakalářských prací. Proto ji hodnotím vysoce kladně a k její obhajobě navrhuji hodnocení výborně.

prof. PhDr. Roman Prahl, CSc.

V Praze 3. 8. 2023